

Brussel, 17 juni 2025
(OR. en)

10103/25

LIMITE

CONUN 86
ONU 37
COJUR 34

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: ONTWERPCONCLUSIES van de Raad over de prioriteiten van de EU in
het kader van de Verenigde Naties, voor de 80e Algemene Vergadering
van de Verenigde Naties (september 2025 – september 2026)

Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in het kader van de Verenigde Naties, voor de 80e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (september 2025 – september 2026)¹

1. In een tijd van ongekende uitdagingen ziet de EU de 80e zitting van de Algemene Vergadering tegemoet met volle gehechtheid aan een multilateraal systeem, gestoeld op het **internationaal recht** en in overeenstemming met de doelstellingen en beginselen van het **VN-Handvest**, om vrede en veiligheid, eerbiediging van de mensenrechten en duurzame ontwikkeling voor iedereen te waarborgen.
2. De EU blijft een **voorspelbare, betrouwbare en geloofwaardige partner** die vastbesloten is mondiale oplossingen te vinden voor gemeenschappelijke uitdagingen, onder meer door middel van de uitvoering van het Pact voor de toekomst en de bijbehorende bijlagen: het mondiaal digitaal pact en de verklaring over toekomstige generaties. De EU staat klaar om **samen te werken met partners** teneinde via het “**VN80-initiatief**” vorderingen te maken met de hervorming van de VN, in de richting van een doeltreffendere, kostenefficiëntere en responsievere VN die in staat is effectief resultaten te boeken met betrekking tot de drie pijlers.
3. De EU is bezorgd over de toenemende en diverse bedreigingen voor de **internationale vrede en veiligheid**, met name wijdverbreide schendingen van het VN-Handvest, waaronder daden van agressie en schending van de territoriale integriteit, en blijft zich inzetten voor het waarborgen en herstellen van rechtvaardige en duurzame vrede en stabiliteit wereldwijd.
4. De EU is zich bewust van het intrinsieke verband tussen vrede en veiligheid, mensenrechten en duurzame ontwikkeling, in haar economische, sociale en milieudimensie, en blijft zich inzetten voor de **Agenda 2030** en voor de verwezenlijking van de **duurzameontwikkelingsdoelstellingen** (SDG's).
5. De **drievoudige planetaire crisis** van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verontreiniging vormt een existentiële bedreiging voor de hele mensheid en de veiligheid in de wereld. Tien jaar na de sluiting ervan staat de EU vastberaden achter de Overeenkomst van Parijs en zet zij zich in om in het kader van de VN samen te werken met partners teneinde een mondiale, rechtvaardige en inclusieve groene transitie te bespoedigen.

¹ De in dit document gebruikte term “EU” laat in het midden of de bevoegdheid bij de “EU”, bij “de EU en haar lidstaten”, dan wel uitsluitend bij “de lidstaten” ligt.

6. De volgende prioriteiten zullen het komende jaar de basis vormen voor het optreden van de EU binnen de VN:

- I. steun verlenen aan een multilateraal systeem dat gestoeld is op het internationaal recht en de universaliteit van de mensenrechten;
- II. alomvattende hervormingen doorvoeren om het VN-systeem nieuw leven in te blazen, en doeltreffende partnerschappen nastreven;
- III. de vredes- en veiligheidsarchitectuur van de VN versterken;
- IV. duurzame ontwikkeling bevorderen in overeenstemming met de Agenda 2030;
- V. de drievoudige planetaire crisis aanpakken.

I. Steun verlenen aan een multilateraal systeem dat gestoeld is op het internationaal recht en de universaliteit van de mensenrechten

7. Terwijl het VN-systeem met steeds grotere uitdagingen wordt geconfronteerd, zullen de EU en haar lidstaten een doeltreffend multilateralisme en de **op regels gebaseerde internationale orde** waarin de VN centraal staat, blijven steunen, en zich verzetten tegen inspanningen om deze te ondermijnen of uit te hollen. Wij streven ernaar het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten, te bevorderen en te verdedigen. De EU zal de regels en beginselen van het **VN-Handvest**, waaronder soevereiniteit en territoriale integriteit, politieke onafhankelijkheid en zelfbeschikking, blijven hooghouden. Er kan niet worden onderhandeld over of afgedongen op deze beginselen.

8. De EU herbevestigt haar onwrikbare inzet voor de universele eerbiediging, bescherming en toepassing van de **mensenrechten** voor iedereen, overal. Mensenrechten zijn universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en onderling verweven, of het nu gaat om burgerlijke, culturele, economische, politieke of sociale rechten. Daarnaast gaan vrede en welvaart en de verwezenlijking van de SDG's hand in hand met de eerbiediging van de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten. Ter gelegenheid van de 60e verjaardag van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR) en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) in 2026, onderstreept de EU dat deze fundamentele verdragen relevant en belangrijk blijven voor de bevordering van wereldwijde mensenrechtennormen. De EU zal haar optreden baseren op de **conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de VN-mensenrechtenfora in 2025**.
9. De EU blijft zich krachtig inzetten voor de **gelijkheidsagenda en het beginsel van non-discriminatie**, en voor het recht van eenieder om het volledige scala aan mensenrechten en fundamentele vrijheden te genieten, alsook voor de bescherming van personen die zich in een achtergestelde, kwetsbare of gemarginaliseerde situatie bevinden. De EU zal zich krachtig en op grotere schaal inzetten voor gendergelijkheid, een horizontale kwestie die van belang is voor alle pijlers van de VN, voor de bevordering en volledige uitoefening van alle mensenrechten door alle vrouwen en meisjes en voor hun empowerment en volledige, gelijke en betekenisvolle participatie op alle gebieden, met name in leidinggevende functies. Daartoe zal de EU actief en constructief deelnemen aan het evenement op hoog niveau in het teken van Peking +30. De EU zal daarbij de preventie en uitbanning van seksueel en gendergerelateerd geweld, met inbegrip van conflictgerelateerd seksueel geweld, centraal stellen. Zij zal andermaal te kennen geven dat zij vastbesloten is het volledige en gelijke genot van alle mensenrechten door LGBTI-personen te eerbiedigen, te beschermen en na te leven. De EU zal prioriteit blijven geven aan de rechten van kinderen en jongeren, met inbegrip van universele toegang tot hoogwaardig en inclusief onderwijs. Zij zal zich blijven inspannen om de bescherming en het genot van de mensenrechten voor en door ouderen en hun welzijn te verbeteren.

10. De EU blijft zich inspannen voor de bevordering, bescherming en naleving van alle mensenrechten en voor de volledige en doeltreffende uitvoering van het **actieprogramma van Peking, het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD)** en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en blijft zich inzetten voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in dit verband. Derhalve bevestigt de EU haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en garanderen van de uitoefening van het recht van alle individuen om volledige zeggenschap te hebben, en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die hun seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. Voorts benadrukt de EU de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.
11. De EU blijft vastbesloten een einde te maken aan straffeloosheid en ervoor te zorgen dat **verantwoording** moet worden afgelegd voor schendingen van het internationaal recht. De EU zal steun blijven verlenen aan het proces dat moet leiden tot de aanneming van het verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdaden tegen de menselijkheid, alsook aan inspanningen om onafhankelijk onderzoek te voeren naar schendingen van de mensenrechten en schendingen van het internationaal humanitair recht, met inbegrip van schendingen die als internationaal misdrijf kunnen worden aangemerkt. De EU betuigt opnieuw haar onwrikbare steun aan het internationale strafrechtstelsel en met name aan het **Internationaal Strafhof (ICC)**, en zal zich ervoor blijven inzetten het Statuut van Rome te handhaven en de onafhankelijkheid en integriteit van het ICC te vrijwaren.
12. De EU spreekt nogmaals haar krachtige steun uit voor het **Internationaal Gerechtshof** als een van de belangrijkste pijlers van het internationale rechtstelsel. Zij brengt in herinnering dat de beschikkingen en besluiten van het Internationaal Gerechtshof bindend zijn voor de partijen bij het geschil.
13. De EU zal initiatieven die gericht zijn op de **ontwikkeling van het internationaal recht**, blijven bevorderen en steunen, en bevestigt nogmaals de belangrijke rol van de Commissie voor internationaal recht (CIR) in dit verband. Het is van het grootste belang dat de CIR voldoende tijd krijgt om te beraadslagen teneinde haar mandaat te kunnen uitvoeren.

14. De EU herinnert eraan dat zij krachtig en sinds geruime tijd gecommitteerd is aan de ondersteuning van de rol van de VN bij de coördinatie van de internationale **humanitaire** respons op noodsituaties overeenkomstig Resolutie 46/182 van de Algemene Vergadering van de VN (AVVN) van 1991. De EU zal blijven ijveren voor de bescherming van de humanitaire ruimte door snelle en ongehinderde humanitaire toegang tot mensen in nood mogelijk te maken en te faciliteren, de bescherming van humanitair personeel te waarborgen en ervoor te zorgen dat de humanitaire beginselen van onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid en menselijkheid worden nageleefd. De EU zal bijzondere aandacht blijven besteden aan mensen in de meest kwetsbare situaties.
15. De EU en haar lidstaten, die in 2024 samen de grootste mondiale bijdrage aan de VN leverden en de **grootste donor van humanitaire hulp** waren, zullen een sterke gehechtheid aan de financiële stabiliteit van de VN aan de dag blijven leggen.

II. Alomvattende hervormingen doorvoeren om het VN-systeem nieuw leven in te blazen, en doeltreffende partnerschappen nastreven

16. De EU blijft zich inzetten voor het **Pact voor de toekomst**, met inbegrip van de twee bijbehorende bijlagen, dat een cruciale stap is voor een nieuw elan voor de VN, de verwezenlijking van de Agenda 2030 en de SDG's en de hervorming van de internationale financiële architectuur. De EU staat klaar om met alle belanghebbenden samen te werken teneinde de effectieve uitvoering ervan te waarborgen.
17. Er zijn **doortastende en ambitieuze hervormingen nodig** om ervoor te zorgen dat het VN-systeem in staat is mondiale uitdagingen aan te pakken en op nationaal niveau doeltreffend resultaten te boeken. De EU zet zich al lange tijd in voor samenwerking met de VN-lidstaten en met het VN-systeem om het lopende interne hervormingsproces – het **VN80-initiatief** van de secretaris-generaal – voort te zetten teneinde te zorgen voor een doeltreffende, kostenefficiënte en responsieve VN die in staat is de huidige en toekomstige uitdagingen beter aan te pakken.

18. De volledige en snelle uitvoering van reeds **lopende en goedgekeurde hervormingen** – met inbegrip van het ontwikkelingssysteem, het beheer en de pijler “vrede en veiligheid” van de VN – zal het VN-systeem goed op weg helpen om de doelstellingen van het VN80-initiatief te verwezenlijken. De EU is ingenomen met de “**humanitaire reset**” en is vastbesloten constructief samen te werken met de VN om een humanitair systeem te helpen bevorderen dat in toenemende mate lokaal geleid humanitair optreden, dat internationaal wordt beschermd in overeenstemming met de humanitaire beginselen en het internationaal recht, mogelijk maakt. De EU steunt ook het hervormingsproces van het **VN-ontwikkelingssysteem**, dat moet worden versterkt door het VN80-hervormingsinitiatief. Een nieuw leven ingeblazen systeem van coördinatoren ter plaatse draagt bij tot een coherenter en doeltreffender samenwerking tussen de EU en de VN op nationaal niveau. Er zijn verdere inspanningen nodig om de vooruitgang te consolideren, onder meer om het noodzakelijke niveau van voorspelbare en duurzame financiering voor het systeem van coördinatoren ter plaatse te blijven waarborgen en organisatorische belemmeringen voor VN-integratie op nationaal niveau aan te pakken. Het waarborgen van **samenhang tussen VN80 enerzijds en de humanitaire reset en de hervorming van het VN-ontwikkelingssysteem anderzijds** is van cruciaal belang om te zorgen voor een gemeenschappelijk doel en een gecombineerd effect in de richting van een doeltreffend en eensgezind optreden van de VN, met name in conflictsituaties en kwetsbare contexten. De EU is vastbesloten in dit verband een proactieve en constructieve rol te spelen.
19. In overeenstemming met ons engagement om het Pact voor de Toekomst uit te voeren, steunt de EU een **alomvattende hervorming van de VN-Veiligheidsraad** om deze doeltreffender, inclusiever, transparanter, democratischer en verantwoordelijker te maken en beter af te stemmen op de huidige realiteit door de stem van ondervertegenwoordigde regio’s te versterken. De EU steunt het Frans-Mexicaanse initiatief om het gebruik van het vetorecht in gevallen van massale gruweldaden te beperken. De EU blijft zich inzetten voor de **hervorming van internationale financiële instellingen** en de multilaterale ontwikkelingsbanken (MDB’s), onder meer door een betere coördinatie tussen het VN-systeem en de MDB’s en door alle belanghebbenden te betrekken. Wij zien uit naar [ambitieuze en taakgerichte resultaten van] de vierde Internationale Conferentie inzake ontwikkelingsfinanciering (FFD4).
20. De EU zal partnerschappen blijven **smeden en stimuleren binnen de ruimere VN-ledenkring**, consensus blijven opbouwen en blijven samenwerken in een veranderende omgeving ter ondersteuning van een doeltreffend multilateraal systeem.

21. De EU zal een divers en onafhankelijk **maatschappelijk middenveld** actief blijven ondersteunen, bevorderen en de nodige kracht geven, en zal opkomen voor de zinvolle deelname ervan aan multilaterale processen, met inbegrip van maar niet beperkt tot mensenrechtenfora, en aan duurzame ontwikkeling, vredesbemiddeling en besluitvorming. De EU bevestigt de belangrijke rol van **jongeren**, rekening houdend met de behoeften en belangen van toekomstige generaties, en herhaalt haar gehechtheid aan de verklaring over toekomstige generaties.

III. De vredes- en veiligheidsarchitectuur van de VN versterken

22. Gezien het toenemende aantal en de intensivering van conflicten en oorlogen betreurt de EU dat burgers, waaronder vrouwen, kinderen, ouderen en personen met een handicap, humanitaire hulpverleners, gezondheidswerkers, journalisten, alsook VN-personeel en civiele infrastructuur en middelen, steeds vaker ongestraft het doelwit worden; dat vrouwen en meisjes nog steeds onevenredig zwaar lijden, met name door het toenemende seksueel geweld in het kader van een conflict; en dat het universele recht op veilige, snelle en ongehinderde humanitaire toegang steeds meer onder druk staat of wordt ingezet als onderhandelingsmiddel in conflicten. De EU benadrukt dat het internationaal humanitair recht steeds moet worden nageleefd in conflicten. Twintig jaar na de invoering van het beginsel “verantwoordelijkheid om te beschermen”, staat de EU volledig achter de uitvoering ervan.

23. Wij herinneren aan de verantwoordelijkheden van de VN-Veiligheidsraad, die centraal moet blijven staan in de vredes- en veiligheidsarchitectuur. Wij zijn ook ingenomen met de werkzaamheden van de Algemene Vergadering van de VN (AVVN) voor aangelegenheden die van belang zijn voor de internationale vrede en veiligheid, en benadrukken dat de manieren waarop de AVVN kan bijdragen aan de handhaving van de internationale vrede en veiligheid, verder moeten worden verbeterd.

24. Een **alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne** op basis van de beginselen van het VN-Handvest en het internationaal recht blijft een belangrijke prioriteit voor de EU. De ongerechtvaardigde en illegale grootschalige aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, die al meer dan drie jaar aan de gang is, blijft een verwoestende tol eisen, voornamelijk onder de Oekraïense bevolking, maar ook in de bredere omgeving en wereldwijd. Wij veroordelen de acties van Rusland ter destabilisering van de mondiale structuren voor de handhaving van vrede en veiligheid, waaronder de instrumenten van de VN-Veiligheidsraad. Wij roepen op tot een volledig en onvoorwaardelijk staakt-het-vuren van ten minste dertig dagen, dat kan dienen als een cruciale stap om het leed onder de burgerbevolking te verminderen en ruimte te creëren voor een zinvolle dialoog over echte vrede, die tot doel heeft de Russische aanvalsoorlog te beëindigen en een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede tot stand te brengen. De EU en haar lidstaten zullen het internationaal recht en de volledige eerbiediging van de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen blijven handhaven, Oekraïne blijven steunen zolang dat nodig is, en werken aan volledige verantwoordingsplicht voor misdaden.
25. De situatie in Gaza en het **Midden-Oosten** is uitgegroeid tot een ramp van ongeziene omvang, waaraan wij dringend en blijvend aandacht moeten geven. De EU en haar lidstaten blijven bij hun standpunt in de desbetreffende conclusies van de Europese Raad. De EU roept op tot een onmiddellijke terugkeer naar het staakt-het-vuren, dat ertoe moet leiden dat alle gijzelaars worden vrijgelaten en de vijandelijkheden definitief worden beëindigd. De EU dringt er bij alle partijen op aan te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht. Er moeten dringend maatregelen worden genomen om de verwoestende humanitaire situatie aan te pakken, met name maatregelen voor de ongehinderde toegang en de ononderbroken verdeling van humanitaire hulp op grote schaal tot en in heel Gaza. De EU benadrukt de essentiële rol van UNRWA, die cruciale steun verleent aan de burgerbevolking in zowel Gaza als de ruimere regio. De verdere uitvoering van het UNRWA-actieplan is van cruciaal belang. De uitspraken van het Internationaal Gerechtshof moeten volledig ten uitvoer worden gelegd. De constructieve samenwerking van Israël met de VN en zijn agentschappen is van cruciaal belang. De EU is ingenomen met de resoluties van de VN-Veiligheidsraad over de situatie in het Midden-Oosten en herinnert eraan dat deze bindend zijn, en blijft zich krachtig inzetten voor een langdurige, duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing. Zij zal daartoe met regionale en internationale partners blijven samenwerken, onder meer in het kader van de internationale conferentie op hoog niveau voor de vreedzame regeling van de Palestijnse kwestie en de implementatie van de tweestatenoplossing, die gezamenlijk wordt voorgezeten door Frankrijk en Saudi-Arabië.

26. De EU zal zich in dezelfde mate blijven richten op andere **conflicten** en mensenrechtenschendingen in de hele wereld. De EU zal alle zinvolle inspanningen ondersteunen om een einde te maken aan de oorlog in Sudan, de humanitaire crisis te verlichten en te blijven samenwerken met internationale verantwoordingsmechanismen om plegers van gruweldaden voor de rechter te brengen. De EU blijft Somalië steunen bij zijn staatsopbouw, de bestrijding van terrorisme en het verlichten van de humanitaire crisis. Ook de weigering en ontzegging van mensenrechten en fundamentele vrijheden, met name van vrouwen en meisjes, door de Taliban in Afghanistan, het escalerende geweld en de verslechterende humanitaire situatie in het oosten van de DRC en de aanslepende conflicten in Jemen, Haïti en Myanmar vereisen onze dringende aandacht. De EU blijft vastbesloten om de bevolking van de Sahel te ondersteunen en zal blijven samenwerken met partners en regionale organisaties om de diepere oorzaken van de conflicten aan te pakken, de capaciteiten te versterken ter voorkoming van verdere escalatie van lokale conflicten, en terrorisme en gewelddadig extremisme te voorkomen en bestrijden.
27. De EU en de VN zullen samenwerken om mondiale uitdagingen op het gebied van vrede en veiligheid aan te pakken, met bijzondere aandacht voor conflictpreventie, bemiddeling, vredesopbouw, crisisbeheersing en steun voor multilateralisme in overeenstemming met het VN-Handvest, overeenkomstig het **strategisch partnerschap tussen de EU en de VN inzake vrede en veiligheid**.
28. De EU steunt het Pact voor de Toekomst, waarin **conflictpreventie** en vredeshandhaving als universele verplichting centraal staan, met een versterkt VN-instrumentarium. De uitvoering van de Agenda 2030, samen met het VN-Handvest en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM), en een opgevoerde operationalisering van het verband tussen humanitair optreden, ontwikkeling en vredesopbouw bieden ook oplossingen om de diepere oorzaken van conflicten aan te pakken en een inclusieve vredescultuur te bevorderen. Evenzo moeten wij de onderlinge verbanden tussen klimaat, vrede en veiligheid aanpakken en de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid, de agenda voor jongeren, vrede en veiligheid en de agenda inzake kinderen en gewapende conflicten volledig uitvoeren. Wij moeten ervoor zorgen dat vrouwen volledig, gelijk, zinvol en veilig kunnen deelnemen aan vredesopbouw- en vredesprocessen op alle niveaus.

29. De **herziening van de architectuur voor vredesopbouw** in 2025 biedt de gelegenheid om politieke toezeggingen om te zetten in actie die de agenda voor vredesopbouw uitbreidt tot het gehele VN-systeem. De EU steunt de inspanningen om een nationaal gestuurde bottom-upbenadering van conflictpreventie te ontwikkelen, zoals tot uiting komt in **nationale preventiestrategieën**, versterkt door een voldoende gefinancierd VN-programma voor vredes- en ontwikkelingsadviseurs. Bij de herziening van de architectuur voor vredesopbouw moet worden nagegaan hoe de rol en de werkmethoden van de **Commissie voor vredesopbouw** verder kunnen worden versterkt, voortbouwend op het Pact voor de Toekomst. Het **VN-fonds voor vredesopbouw** moet door de VN-lidstaten toereikend, voorspelbaar en duurzaam worden gefinancierd, aangezien de reguliere VN-begroting alleen het financieringstekort niet kan dichten.
30. **VN-vredesoperaties**, met inbegrip van vredeshandhavingsoperaties en speciale politieke missies, blijven een cruciaal multilateraal instrument om gewapende conflicten te voorkomen, de vrede in stand te houden, een vreedzame oplossing van conflicten te ondersteunen en bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid aan te pakken. Daartoe moeten zij geschikt zijn voor het beoogde doel en worden ingezet met duidelijke, gerichte en geprioriteerde, maar ook flexibele mandaten, toereikende middelen, en exitstrategieën. De EU is ingenomen met de **herziening van de VN-vredesoperaties** en moedigt alle VN-leden aan deze gelegenheid aan te grijpen om de aanpassing van vredesoperaties aan het complexe politieke en veiligheidsklimaat van vandaag te bevorderen. De uitvoering van de aanbevelingen van de Action for Peacekeeping (A4P) en de A4P+-initiatieven moet worden voortgezet en door de VN-lidstaten worden ondersteund, in overeenstemming met de besprekingen tijdens de ministeriële bijeenkomst van de VN over vredeshandhaving.
31. De EU benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat VN-vredeshandhavingsoperaties voortdurende politieke steun en adequate, duurzame en voorspelbare middelen krijgen, onder meer door een grotere **regionale betrokkenheid**. In dit verband herhaalt de EU haar steun voor de uitvoering van Resolutie 2719 van de VN-Veiligheidsraad, waarmee door de VN beoordeelde bijdragen kunnen worden gebruikt om tot 75 % van door de Afrikaanse Unie geleide vredesondersteunende operaties die de VN-Veiligheidsraad heeft goedgekeurd, te financieren.

32. **Maritieme veiligheid en beveiliging** blijven belangrijke prioriteiten. De EU zet zich in voor de handhaving van de op regels gebaseerde internationale orde op zee op basis van het internationaal recht, met name het VN-Verdrag inzake het recht van de zee (Unclos), het waarborgen van de vrijheid van scheepvaart en het recht van onschuldige doorvaart, en het aanpakken van bedreigingen voor de maritieme veiligheid en beveiliging, onder meer tegen diverse kritieke infrastructuur op de zeebodem, alsook voor het onderwater- en kustmilieu. Samen met haar partners zal de EU de samenwerking blijven versterken en het maritiem omgevingsbewustzijn en de ontwikkeling van de capaciteiten van kuststaten blijven ondersteunen, met name in strategisch belangrijke regio's. De EU zet zich in voor het bevorderen van mondiale samenwerking, stabiliteit en duurzaamheid op zee op basis van het rechtskader van het Unclos.
33. Gezien de toenemende bedreigingen voor de veiligheid ondersteunt de EU internationale samenwerking om **grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit** in al haar vormen doeltreffend aan te pakken, met inbegrip van migrantensmokkel en -handel, drugshandel, mensenhandel of de handel in vuurwapens, financiële criminaliteit, milieucriminaliteit of cybercriminaliteit, **terrorisme en gewelddadig extremisme**, en andere dreigingen die voortvloeien uit **hybride, cyber-, nieuwe en opkomende technologieën**, waaronder technologieën die worden gefaciliteerd door artificiële intelligentie (AI) en kwantumsystemen. De 9e herziening van de mondiale strategie voor terrorismebestrijding van de VN biedt de gelegenheid om er andermaal op te wijzen dat de EU sterk hecht aan een multilaterale terrorismebestrijdingsaanpak die geworteld is in de eerbiediging van het internationaal recht en de mensenrechten. De EU zal proactief blijven deelnemen aan VN-processen waarin normen, standaarden en beginselen met betrekking tot cyberspace en digitale en technologische kwesties worden ontwikkeld. De EU is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt in de Open Werkgroep inzake beveiliging van en veiligheid bij het gebruik van ICT, en blijft vastbesloten deel te nemen aan de toekomstige besprekingen.
34. De EU en haar lidstaten blijven zich inzetten voor de bescherming van de **democratie**, met inbegrip van verkiezingen, tegen buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging door overheids- of niet-overheidsactoren. De EU zal met alle partners samenwerken om tot een mondiale strategie te komen voor het bestrijden van **buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging**. Zij steunt de **mondiale beginselen van de VN inzake de integriteit van informatie** en zal de mensenrechten en fundamentele vrijheden, de rechtsstaat en de democratische beginselen in de digitale ruimte actief bevorderen.

35. De EU zal het **multilaterale kader voor ontwapening, non-proliferatie en wapenbeheersing** blijven handhaven, beschermen en versterken, net als het multilaterale kader voor de controle op de uitvoer van wapens en goederen en technologieën voor tweëerlei gebruik, wat een essentieel element is bij zowel de non-proliferatie als het vreedzame gebruik van aan controle onderworpen producten.
36. In de aanloop naar de toetsingsconferentie van het **Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens** in 2026 blijft de EU zich inzetten voor de universalisering en volledige uitvoering van dat verdrag. Zij zal haar inspanningen voortzetten in verband met de inwerkingtreding van het Alomvattend Kernstopverdrag en de onmiddellijke start en spoedige afronding van de onderhandelingen over een splijtstofstopverdrag, en zij zal de werkzaamheden van de IAEA ondersteunen. De EU zal ook doorgaan met het bevorderen en versterken van multilaterale instrumenten tegen de productie, het aanleggen van voorraden en het gebruik van chemische en biologische wapens.
37. De EU steunt **instrumenten voor de beheersing van conventionele wapens**, met de nadruk op het voorkomen van omleiding van handvuurwapens en lichte wapens en het beheer van conventionele munitie, en steunt de uitvoering van het Actieplan van Siem Reap-Angkor 2025-2029 van het Verdrag inzake het verbod op antipersoneelmijnen, en de voorbereidingen voor de toetsingsconferentie van het Verdrag inzake bepaalde conventionele wapens (CWV) in 2026. De EU zal de kansen en uitdagingen in verband met nieuwe en opkomende technologieën beoordelen met betrekking tot dodelijke autonome wapensystemen in het kader van het CWV en processen inzake verantwoord gebruik van AI op militair gebied.
38. Voor een beveiligde, veilige, stabiele en duurzame kosmische ruimte herinnert de EU eraan dat het belangrijk is het internationaal recht in de **ruimte** na te leven. De EU en haar lidstaten ondersteunen de universele invoering en volledige naleving van het Verdrag inzake de kosmische ruimte van 1967 en bevorderen de vaststelling van normen voor verantwoord gedrag in alle relevante fora van de Algemene Vergadering teneinde een wapenwedloop in de kosmische ruimte te voorkomen. De EU steunt de versterking van het VN-Bureau voor ruimtezaken, en erkent de rol van de Commissie voor het vreedzaam gebruik van de kosmische ruimte als het belangrijkste VN-orgaan dat zich bezighoudt met internationale samenwerking bij het vreedzaam gebruik van de kosmische ruimte.

IV. Duurzame ontwikkeling bevorderen in overeenstemming met de Agenda 2030

39. De EU en haar lidstaten staan volledig achter de oproep van de SDG-top van 2023 om snellere actie voor de **verwezenlijking van de Agenda 2030 en de SDG's** te ondernemen, onder meer door uitvoering te geven aan de politieke verklaring. In dit verband blijft financiering voor ontwikkeling en de uitvoering van de actieagenda van Addis Abeba onontbeerlijk. De EU zal een op mensenrechten gebaseerde aanpak van duurzame ontwikkeling blijven toepassen, onder meer door middel van transformatieve benaderingen die de onderliggende oorzaken van ongelijkheden aanpakken, en herhaalt dat de volledige verwezenlijking van alle mensenrechten een fundamenteel beginsel van de Agenda 2030 is, in overeenstemming met de belofte om niemand aan zijn lot over te laten. Wij erkennen dat het dringend noodzakelijk is om de paraatheid te versterken en weerbaarheid op te bouwen tegen crises en uitdagingen die de vooruitgang op het gebied van de SDG's uit koers brengen, met name in de meest kwetsbare situaties.
40. Als de grootste verstrekker van **officiële ontwikkelingshulp (ODA)** ter wereld onderstrepen de EU en haar lidstaten de belangrijke bijdrage van ODA aan de financiering van de uitvoering van de Agenda 2030, en het katalyserend vermogen ervan om andere publieke en particuliere financieringsbronnen aan te trekken, zoals binnenlandse middelen, gemengde financiering en duurzame particuliere investeringen. Via **Global Gateway** neemt de EU, in het kader van een Team Europa-aanpak, samen met financiële instellingen en de particuliere sector, het voortouw bij transformatieve investeringen in digitale, energie- en vervoersinfrastructuur, alsook in gezondheids-, onderwijs- en onderzoekssystemen, om de economische activiteit en het scheppen van banen in partnerlanden te stimuleren. De Global Gateway verbetert ook de omstandigheden voor hoogwaardige investeringen door middel van technische bijstand, beleidsdialoog, handels- en investeringsovereenkomsten, en normalisatie- en regelgevingskaders, teneinde extra financiering voor de SDG's vrij te maken.
41. Particulier kapitaal is onontbeerlijk voor de verwezenlijking van de duurzame transitie. Internationale financiële instellingen moeten een sleutelrol spelen bij het **mobiliseren van particuliere geldstromen**. De EU steunt de ontwikkeling van context- en sectorspecifieke operationele modellen en innovatieve financieringsinstrumenten voor het mobiliseren van de particuliere sector voor duurzame ontwikkeling. De EU is ingenomen met door de landen geleide geïntegreerde nationale financieringskaders als een manier om publieke en particuliere investeringen te mobiliseren en af te stemmen op de SDG's, in overeenstemming met de nationale prioriteiten.

42. Herinnerend aan de **conclusies van de Raad in de aanloop naar de 4e Internationale Conferentie inzake ontwikkelingsfinanciering – Trajecten naar vooruitgang:**

maximalisering van de impact voor duurzame ontwikkeling en mondiale welvaart, bevestigt de EU de daarin geformuleerde beginselen en standpunten. De EU blijft zich actief inzetten voor de versterking van de internationale financiële architectuur met het oog op een betere aanpak van mondiale uitdagingen, en zal in alle internationale fora een aanzienlijke bijdrage blijven leveren aan de verwezenlijking van de doelstellingen ervan.

43. De EU is groot voorstander van een inclusieve **mondiale digitale governance** waarbij verschillende actoren betrokken zijn, en zet zich in om een doeltreffend multilateraal systeem vorm te geven teneinde wereldwijd een digitale transformatie te bevorderen. Het internet en digitale technologieën moeten worden verankerd in een mensgerichte en op mensenrechten gebaseerde aanpak, met als doel alle digitale kloven te dichten en te zorgen voor een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale toekomst voor iedereen. De EU zal een leidende rol blijven spelen bij het waarborgen van een adequate follow-up en uitvoering van het **mondiaal digitaal pact**, en bij het tegengaan van pogingen om de daarin gedane toezeggingen te ondermijnen, onder meer in het kader van het lopende WSIS+20-evaluatieproces.

44. De **Tweede Wereldtop over Sociale Ontwikkeling** (World Social Summit on Social Development – WSSD2) biedt een kans om het sociale contract te vernieuwen, verankerd in de mensenrechten en de fundamentele principes en rechten op het werk van de Internationale Arbeidsorganisatie. De EU steunt de wereldwijde coalitie voor sociale rechtvaardigheid, die bijdraagt tot de doelstellingen van de topconferentie en zorgt voor een doeltreffende follow-up. De WSSD2-agenda moet diverse stemmen en belangrijke belanghebbenden omvatten, waaronder de sociale partners en het maatschappelijk middenveld, met name vrouwen- en jongerenorganisaties.

45. De EU bevestigt andermaal dat zij en haar lidstaten voortrekkers zijn bij de bevordering van de mondiale gezondheid, samen met partners, uitgaande van solidariteit, menselijkheid, rechtvaardigheid, gendergelijkheid en eerbiediging van de mensenrechten. De 4e bijeenkomst op hoog niveau over niet-overdraagbare ziekten biedt een kans om vaart te zetten achter de aanpak van niet-overdraagbare ziekten, die nog steeds de grootste ziektelast in de EU en wereldwijd vormen. Met de aanneming van de **pandemieovereenkomst** wordt beoogd **bij te dragen aan het versterken van de capaciteit** en het verbeteren van de mondiale aanpak van preventie en voorbereiding van en respons op toekomstige pandemieën. De EU en haar lidstaten zullen betrokken blijven bij de verdere onderhandelingen, het ratificatieproces en de uitvoeringsfase.
46. De EU en haar lidstaten onderstrepen hun toezegging om de **minst ontwikkelde landen** te ondersteunen bij de uitvoering van het Doha-actieprogramma, en **kleine eilandstaten in ontwikkeling** bij de uitvoering van de agenda van Antigua en Barbuda voor kleine eilandstaten in ontwikkeling. De EU en haar lidstaten ondersteunen ook **niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden** bij het aanpakken van hun unieke uitdagingen en zien uit naar de 3e VN-conferentie over niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden.

V. De drievoudige planetaire crisis aanpakken

47. De **drievoudige planetaire crisis van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verontreiniging** vormt een wereldwijde bedreiging voor de mensheid en vereist een wereldwijde respons. De EU staat resoluut achter haar inzet met betrekking tot de multilaterale milieuovereenkomsten, waaronder het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, de Overeenkomst van Parijs, het Verdrag inzake biologische diversiteit, het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal en het VN-verdrag ter bestrijding van woestijnvorming, en roept alle partners op hetzelfde te doen.

48. De EU wijst nogmaals op het belang van een gemeenschappelijk begrip dat **klimaatverandering en milieudegradatie** een existentiële bedreiging vormen, met name voor de meest kwetsbaren, en de veiligheidsproblemen verergeren doordat zij leiden tot meer instabiliteit en conflicten, en de voedselzekerheid aantasten. Woestijnvorming, bodemdegradatie en droogte vormen grote ecologische, economische, sociale en veiligheidsuitdagingen voor duurzame ontwikkeling. Het is van cruciaal belang dat de VN verder aandacht besteedt aan het verband tussen milieu en veiligheid, het verband tussen klimaat en veiligheid, het verband tussen water en veiligheid en het verband tussen oceanen, biodiversiteit en klimaat door deze verbanden in haar werkzaamheden te integreren en ermee aan de slag te gaan. De EU zal actief deelnemen aan besprekingen over het bevorderen van het mensenrecht op een schoon, gezond en duurzaam milieu.
49. Tien jaar na **de Overeenkomst van Parijs** is de wereldwijde transitie naar een nettonuleconomie aan de gang, ook al is er nog veel te doen. De EU staat resoluut achter haar inzet met betrekking tot de Overeenkomst van Parijs en ligt op schema om haar doelstelling voor 2030 – de emissies met ten minste 55 % verminderen ten opzichte van het niveau van 1990 – te halen. De EU herhaalt de oproep om op een rechtvaardige, ordelijke en billijke manier **af te stappen van fossiele brandstoffen** in de energiesystemen, in overeenstemming met de trajecten van 1,5 °C, teneinde uiterlijk in 2050 een nettonuluitstoot te bereiken conform de wetenschappelijke inzichten. De EU herhaalt tevens de oproep om tegen 2030 de capaciteit voor hernieuwbare energie wereldwijd te verdrievoudigen en het wereldwijde gemiddelde jaarlijkse verbeteringspercentage van de energie-efficiëntie te verdubbelen, en om de uitrol van emissievrije en emissiearme technologieën te versnellen.
50. Het is van cruciaal belang dat alle partijen, en met name 's werelds grootste producenten van emissies en economieën, vóór de **COP30 in Belém** ambitieuze nationaal bepaalde bijdragen (NDC's) indienen, in overeenstemming met het resultaat van de eerste wereldwijde inventarisatie in het kader van de Overeenkomst van Parijs en met de 1,5 °C-doelstelling, op basis van de meest recente wetenschappelijke gegevens, met inbegrip van absolute reductiestreefcijfers voor de hele economie, waarin alle broeikasgassen, sectoren en categorieën aan bod komen en die worden geschraagd door concrete beleidslijnen en maatregelen. De EU en haar lidstaten zullen hun eigen bijdrage voor COP30 tijdig indienen.

51. Voorts blijft de EU vastbesloten het **biodiversiteitsverlies** een halt toe te roepen en om te buigen, het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal in samenwerking met partners tijdig uit te voeren en biodiversiteitfinanciering op te schalen. De EU pleit voor een sterkere internationale oceaangovernance en -dialoog, [is ingenomen met de resultaten van de VN-oceaanconferentie van 2025] en verbindt zich ertoe dringend uitvoering te geven aan de oeaangerelateerde doelstellingen van de Agenda 2030. De EU roept op tot spoedige ratificatie en effectieve uitvoering van de overeenkomst in het kader van het VN-Verdrag inzake het recht van de zee, inzake het behoud en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (BBNJ), en roept de landen op zich aan te sluiten bij de coalitie met een hoge ambitie inzake BBNJ.
52. Het mondiale voedselsysteem staat voor aanzienlijke uitdagingen, waaronder conflicten, klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en milieudegradatie. De EU is vastbesloten de **mondiale voedsel- en voedingszekerheid** te ondersteunen door duurzaam, voedzaam en betaalbaar voedsel voor de groeiende wereldbevolking te bevorderen. De EU pleit voor een multisectorale en multistakeholderstrategie die gebaseerd is op nauwe samenwerking met multilaterale partners, en committeert zich aan een aanpak waarbij wordt gekeken naar het verband tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede bij preventie en respons. De EU zorgt voor beleidscoherentie tussen haar interne en externe voedselzekerheids- en voedingsstrategieën, door haar acties in Europa af te stemmen op de mondiale verbintenissen inzake duurzame voedselsystemen en de uitbanning van honger en wanvoeding.
53. Het is ook van het allergrootste belang synergieën te optimaliseren op basis van de gemeenschappelijke aanpak van het VN-systeem inzake **verontreiniging**, waarin de urgentie van gecoördineerde mondiale actie wordt erkend en wordt toegezegd verontreinigingspreventie en -vermindering te integreren in de strategieën en werkprogramma's van VN-entiteiten. De EU steunt actief de uitvoering van het mondiaal kader inzake chemische stoffen en de werkzaamheden voor de afronding van de onderhandelingen en de oprichting van het panel voor wetenschap en beleid inzake chemicaliën, afval en verontreiniging, en de afronding van de onderhandelingen over een internationaal juridisch bindend instrument om een einde te maken aan verontreiniging door kunststoffen, ook in het mariene milieu. Om verontreiniging doeltreffend te voorkomen en te beheersen, is het bovendien van essentieel belang om het bewustzijn over chemische stoffen en afvalbeheer in alle sectoren te vergroten en een politieke dialoog op hoog niveau op gang te brengen die verder gaat dan de institutionele grenzen die tot dusver aan bod zijn gekomen.

54. **Water**weerbaarheid en een stabiele mondiale watercyclus zijn van cruciaal belang voor duurzame ontwikkeling, voor de verwezenlijking van de mensenrechten en voor vrede en veiligheid. De EU blijft vastbesloten de toenemende waterschaarste en overstromingen wereldwijd aan te pakken en de toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen voor iedereen te waarborgen, en zij zal de “van bron tot zee”-benadering blijven ondersteunen en ervoor zorgen dat water voldoende aan bod komt in belangrijke multilaterale processen en relevante overeenkomsten. De EU pleit voor een ambitieuze follow-up van de wateractieagenda en actiegerichte, inclusieve en sectoroverschrijdende VN-waterconferenties die in 2026 en 2028 moeten worden georganiseerd, en roept op tot een regelmatig intergouvernementeel proces inzake water. De EU moedigt tevens de uitvoering aan van de VN-systeembrede strategie inzake water en sanitaire voorzieningen en de verdere mondialisering van het VN-Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren (Waterverdrag), die bevorderlijk kunnen zijn voor mondiale stabiliteit, vrede en veiligheid.
